

ISC
۰۱۲۲۰-۵۹۴۰۴

نخستین کنفرانس ملی

چالش ها و راهکارهای نوین در مدیریت، حسابداری و صنعت بیمه

زمان برگزاری: ۱۴۰۲/۰۷/۲۰
MCII-conf.ir

بررسی تأثیر اجتناب و ریسک مالیاتی بر هزینه استقراض شرکتها

۱- نرگس جعفرپور ۲- سیدمحسن احمدی

- دانشجوی کارشناسی ارشد، گروه حسابداری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد گچساران، کهگیلویه و بویراحمد، ایران (نویسنده مسئول)
- استادیار گروه حسابداری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد گچساران، کهگیلویه و بویراحمد، ایران

نویسنده مسئول: نام (jfrpwrnrgs522@gmail.com)

چکیده: فراهم ساختن منابع تأمین مالی منطبق با پروژه‌های سرمایه‌گذاری خاص منبع مالی مخصوص به خود را می‌طلبد. این ابزارها ممکن کوتاه‌مدت یا بلندمدت باشند. به برخی تأثیرات مالیات بر فرایند تصمیم‌گیری شرکتها اشاره کرده است. برخی مطالعات نیز پیرامون انگیزه‌های موجود جهت اتخاذ راهبردهای اختیاری به منظور به حداقل رساندن مالیات انجام شده‌اند. با این وجود، برخی از مطالعات نیز معتقدند که شرکتها به جای کاهش پرداخت مالیات به دنبال به حداکثر رساندن آن هستند، تا از این طریق قادر به حفظ وجهه عمومی خود باشند. بنابراین هدف از این تحقیق بررسی تأثیر اجتناب و ریسک مالیاتی بر هزینه استقراض شرکتها می‌باشد. جامعه آماری شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران طی سال‌های ۱۳۹۰ تا ۱۴۰۰ و با استفاده از اطلاعات ۱۲۰ شرکت و روش رگرسیون خطی چند متغیره، فرضیه مورد آزمون قرار گرفت. با توجه به نتایج آزمون فرضیه اول، مشاهده گردید اجتناب مالیاتی تأثیر معناداری بر هزینه استقراض شرکتها دارد اما ریسک مالیاتی با توجه به سطح معناداری آن رابطه معناداری با هزینه استقراض شرکتها ندارد. بنابراین فرضیه دوم تحقیق رد می‌گردد.

کلمات کلیدی: اجتناب مالیاتی، هزینه استقراض، ریسک مالیاتی.

۱. مقدمه

فراهم ساختن منابع تأمین مالی منطبق با پروژه‌های سرمایه‌گذاری خاص منبع مالی مخصوص به خود را می‌طلبد. این ابزارها ممکن کوتاه‌مدت یا بلندمدت باشند. شرکتها به خاطر برخی شرایط و قیدوبندها همیشه نمی‌توانند برای تأمین منابع مالی موردنیاز خود از سهام عادی و سهام ممتاز، اوراق قرضه یا حتی سود انباشته استفاده کنند و به‌ناچار به استقراض روی می‌آورند. استقراض کوتاه‌مدت نوعاً برای پشتیبانی سرمایه‌گذاری موقت در دارایی‌های جاری به کار گرفته می‌شود، درحالی‌که استقراض بلندمدت برای اجرای پروژه‌های سرمایه‌گذاری بلندمدت مناسب است. مدیر مالی پس از برنامه‌ریزی سرمایه‌گذاری در دارایی‌های جاری و بلندمدت و پیش‌بینی منابع مالی موردنیاز واحد اقتصادی در سال آینده باید به فکر تأمین مالی برنامه خود باشد و در مورد شیوه تأمین مالی تصمیم‌گیری کند که معمولاً برای تأمین مالی سرمایه‌گذاری موقت در دارایی‌های جاری از وام کوتاه‌مدت استفاده می‌کند (هاشمی پور، ۱۳۹۷).

وقتی که اشکال به دلیل تأمین مالی موردتوجه قرار می‌گیرد، ویژگی‌های بلندمدت تأمین‌کننده شرایطی است که بر اساس آن ابزار مالی مورداستفاده قرار می‌گیرد. بدهی بلندمدت، بدهی‌هایی هستند که ظرف چند سال بازپرداخت می‌شوند. منابع بدهی شامل وام‌های بانکی، وام‌های شرکت بیمه و سایر مؤسسات اعتباری، تأمین مالی تجهیزات، اوراق قرضه، اوراق مشارکت و نظایر آن است. هزینه بدهی محدود است، اما بدهی تعهدی ثابت است. بهره بدهی، کاهنده مالیات است. بدهی سررسید معینی دارد و می‌تواند صندوق بازپرداخت داشته باشد تا از محل آن تعهدات بازپرداخت شود. شرایط قرارداد بدهی احتمالاً آزاری عمل مدیریت شرکت را محدود می‌کند (احمدی، ۱۳۹۷).

پناهگاه مالیاتی یک منطقه، حوزه یا کشوری است که در آن نرخ مالیات در کمترین مقدار خود قرار دارد. اگر شناسایی موارد رفتار برنامه‌ریزی مالیاتی عمدی در سطح معامله در انتهای زنجیره پرخاشگری اجتناب از مالیات مهم باشد، این طبقه‌بندی از اجتناب مالیاتی می‌تواند سودمند باشد. با این حال، چند نکته مهم وجود دارد. اول، خطاهای انتخاب بالقوه وجود دارد. مشابه به اظهارات فوق، نمونه‌ای از شرکت‌های پناهگاه مالیاتی تنها شرکت‌هایی است که یا دستگیر شده بودند و یا رسماً تفهیم اتهام شده بودند. دوم، استفاده از یک پناهگاه مالیاتی به احتمال زیاد درون‌زا است. شرکت‌هایی که می‌توانند اجتناب از مالیات انجام دهند ممکن است نیاز به وارد شدن در پناهگاه نداشته باشند و شرکت‌هایی که به هر دلیلی نمی‌توانند اجتناب از مالیات داشته باشند شاید یکی از آن‌هایی